

Med prosjektet «Framtidas vernere i Vest» ønsker Vestland Kulturvernnettverk å bidra til større mangfold og inkludering i det frivillige kulturvernet i Vestland Fylke.

VERN I VEST: Over 250 frivillige lag og foreninger tar vare på kulturarven i Vestland fylke. Sammen drifter vi båter, skaper husflid, restaurerer hus, skriver lokale årbøker, samler minner, bidrar til arkeologiske funn, tilbereder mat og mye mer.

NETTVERK: Nå etablerer Kulturvernforbundet et eget regionalt nettverk i vest: Vestland Kulturvernnettverk. Alle lag, organisasjoner og samlinger innen frivillig kulturvern i Vestland fylke, også selv om laget/foreningen ikke er medlem i en nasjonalforening tilknyttet Kulturvernforbundet, er velkommen inn i nettverket. Det er gratis å bli med.

DELE: Visjonen er at det moderne og mangfoldige Vestland skal dele ideer, kompetanse og gir råd til hverandre - på tvers av historielag, husflidslag, forbundet kysten og fortidsminneforeningen - for å nevne noen av organisasjonene som er medlemmer. Sammen blir vi kreative og engasjerer, samtidig som vi får fram beste praksis. Kort sagt: I nettverket skal vi hjelpe hverandre.

MANGFOLD: I vedtektene til Vestland Kulturvernnettverk har vi presisert at mangfold er en forutsetning for aktivitet og deltakelse: §2.2: «Som medlem i nettverket respekterer vi hverandre og anerkjenner at alle personer har rett til å ta del i det kulturvernet de selv velger. Medlemmene i nettverket skal respektere verdien av kulturarv, uavhengig av nasjonalitet, etnisk opphav, religion, livssyn, legning, leveform, orientering eller funksjonsevne.»

NETTVERK FOR BARN OG UNGE: Det er viktig for Vestland kulturvernnettverk å engasjere barn og unge med en gang, helt fra starten. I Vestland Kulturvernnettverk ønsker vi å utvikle arbeidet med kulturvern slik at flere barn og unge skal kjenne seg igjen når vi deler interessene for historie og arv. Prosjektet «Framtidas vernere i Vest» skal svare på:

- Hvem skal definere hvordan vi skal videreføre kulturarven og historien vår?
- Hva har kulturminner å si for barn og unges identitet og tilhørighet?
- Hva kreves for at kulturarven skal kunne bringes videre til de neste generasjoner?

Kulturvernforbundet sentralt har utviklet «MIN kulturverndag – mangfold og inkludering i nærmiljøet». Prosjektet fokuserer på barn og unge sin egen kulturarv. Et eksempel er at de kan være «KulturvernAgent» under Operasjon dagsverk. Her kan elevene gå i sitt nærmiljø og ta bilde og video av det de ser på som sin egen kulturarv. Dokumentasjonen vises fram på Kulturvernforbundets hjemmeside og i sosiale medier. Dette arbeidet vil Vestland Kulturvernnettverk forsterke i vår region gjennom «Framtidas vernere i Vest».

KURS / WORKSHOPS: For å engasjere et mangfold av barn og unge inn i nettverket for kulturvern, ser vi for oss utvikling av ei løype med 10 workshops og kurs gjennom hele Vestland Fylke i 2025. Det er opp til lagene i nettverket å utvikle sitt lokale samarbeid og hvordan kurset/workshop skal gjennomføres. Men visjonen om å samarbeide slik at flere barn og unge skal kjenne seg igjen, er felles.

Målet må være at neste generasjon finner sammen på tvers av hvor de kommer fra og hvilken kulturarv de ønsker å bære. De eldre generasjonene viser fram og legger til rette gjennom å vise fram og formidle sin egen kulturarv.

EKSEMPLER: Aktivitetene kan ha ulikt innhold, fra å lage et subjektivt kart over industristedet Odda til leting etter gamle navn på øyene helt vest i fylket. Mangfoldet blir synlig når valg av det viktigste stedet på kartet blir personlig og stedsnavn suppleres med fortellinger om stedene barn og unge har reist fra, for å starte på nytt vest i Norge. Båtfolka og husflidslagene kan formidle bruk av tau og garn

på tvers. Har barna nye knuter og formingsteknikker å tilføre? I Vestland Kulturvernnettverk har vi nå flere lag som bruker muntlig historie for å dokumentere, med historielaget Memoar, norsk organisasjon for munnleg historie, i spissen. «Håndverksløftet» gir økt aktivitet for barn og unge i husflidslagene. Fortidsminneforeningene i Vest har fått store løft i statsbudsjettet for 2025 med både Urnes verdensarvsenter og oppussingen av Ole Bull sin villa Lysøen. Disse prosjektene bør også bli en del av løypa med kurs og workshops i «Framtidas vernere i Vest».

DELING: Dokumentasjon fra aktivitetene skal deles både på hjemmesiden og i sosiale medier underveis. Et mål er å sette opp en egen nettutstilling til «Framtidas vernere i Vest». Vi vil også søke midler til infrastruktur, slik at det blir enkelt å produsere fysiske lokale utstillinger om samarbeidet. Det er opp til medlemmene i nettverket hvordan de vil bruke nettstedet og den lokale utstillinga.

REGIONAL UTSTILLING: Målet er at de mindre lokale utstillingene samles opp i en stor utstilling i Vestlandets hovedstad, Bergen. Her blir det naturlig at Vestland kulturvernnettverk samarbeider med et museum.

KULTURLOSER: Både i workshops, de lokale utstillingene og den regionale storsatsningen, skal barn og unge som har vært med engasjeres som «kulturloser». De skal invitere i sitt nettverk, slik at publikum blir like mangfoldig som de som har skapt innholdet.

BARNAS PLATTFORMER: Prosjektet må også ta høyde for å dokumentere og formidle gjennom barn og unges egne plattformer som Tiktok. Spill er et annet eksempel. Minecraft Edu er et spill som blir mye brukt i skolen og egner seg for å skape et inkluderende læringsfellesskap. Minecraft Edu kan spilles med øyestyling, hodemus og bryterstyling og har flere funksjoner som gir lese- og skrivestøtte.

BIDRAG TIL JUBILEER: Løypa med kulturarv kan markere utvandrerjubileet 2025, at det er 200 år siden den første organiserte utvandringen fra Norge til Amerika. Hovedtema migrasjon omfatter både den historiske utvandringen fra Norge, og dagens innvandring til Norge. Prosjektet «Framtidas vernere i Vest» kan også skape framdrift til videre arbeidet mot 1000-årsjubileet i 2030. Her er en av problemstillingene «Hvilke fortellinger inkluderes og utelates når historien skrives?»

OVERFØRINGSVERDI: Kulturvernforbundet er i oppstarten med å skape regionale nettverk over hele Norge. Vestland er Pilot sammen med Trøndelag. I tillegg er arbeidet med å starte regionale nettverk startet av frivillige ildsjeler både i Akershus, Østfold og Oslo. Alle ønsker å utvikle prosjekter for mangfold og deltakelse blant barn og unge. Erfaringene fra prosjektet «Framtidas vernere i Vest», skal stimulere til utvikling lignende prosjekt i resten av landet.

RESSURSER OG EGENKAPITAL: Drifta av «Framtidas vernere i Vest» vil være en viktig satsing i oppstartsåret for Vestland Kulturvernnettverk. Regionkoordinator i Vestland Kulturvernnettverk og medlemmene i nettverket skal legge til rette for utvikling av engasjementet til de unge med inspirasjon og infrastruktur. Stillingen som regionkoordinator er finansiert av Vestland Fylkeskommune og Riksantikvaren.